

RAPPORT 2014-2015

FAGFORBUNDET

KNS REPRESENTANTSKAPSMØTE

28.-30. JUNI 2016, MARHOLMEN, SVERIGE

Samfunnspolitisk virksomhet

Norge fikk etter valget i 2013 den mest høyrevridde regjeringen landet har hatt etter andre verdenskrig. Dette gjenspeiler seg på alle politiske områder. Det mest alvorlige er regjeringens angrep mot den norske modellens samarbeidsstrukturer. Norge har en tradisjon for en god dialog mellom partiene i arbeidslivet og sentrale myndigheter. Dette har bidratt til å finne gode løsninger som har resultert i at hele byrden ikke har blitt overført på vanlige lønnsnettakere i krisetider. Dagens regjering har satt i gang store reformer både på organisering av offentlig sektor (kommunereform) og innenfor arbeidslivsfeltet. I stedet for å involvere partene i arbeidslivet har de valgt å sette ned ekspertkomisjoner og bruke lovveien i stedet for avtaleveien. Resultatet fører til mer økonomisk ulikhet og dårligere samarbeidsklima mellom parter som i krisetider tidligere har dratt sammen.

Fagforbundet har i 2015 gjennomført den beste og mest omfattende kommunevalgkampen siden forbundet ble startet. Mer enn noen gang har vårt engasjement vært viktig for å sikre våre medlemmer kommunale arbeidsgivere som vil trygge arbeidsplassene og sørge for faste hele stillinger.

Frp/Høyre- regjeringen vi har hatt siden 2013 fører en politikk som tjener fagbevegelsen og medlemmene våre svært dårlig. Gledelig er det derfor at valgresultatet bidro til politisk skifte både i Tromsø, Bodø, Bergen og Oslo. Nå er alle landes store kommuner inkludert Trondheim styrt av rød-grønne allianser. For våre medlemmer betyr det at vi i disse byene har fått politikere som stopper privatiseringen av kommunale arbeidsplasser og trygger velferden til befolkningen.

Senterpartiet og Arbeiderpartiets gode valg resulterer i at disse to partiene alene sitter med over 3/4 av landets ordførere. Dette bidrar til å bremse opp regjeringas mulighet til å drive fram en privatisering- og sentraliseringspolitikk i landets kommuner.

Fagforbundet har også i denne valgkampen brukt betydelige ressurser både økonomisk og organisatorisk. Erfaringene fra kommunevalgkampen vil vi bruke aktivt i forberedelsen mot den viktige stortingsvalgkampen i 2017. For fagforbundet er det avgjørende viktig å unngå at dagens regjering blir gjenvalgt. En andre periode vil føre til fortsatt kutt i skatter, innstramning i velferdsgoder og større forskjeller. Samtidig vil de fortsette arbeidet med å endre maktforholdene i arbeidslivet, hvor de har et uttalt mål om å svekke LO og fagbevegelsens innflytelse.

På grunn av regjeringens mange angrep på arbeidsmiljøloven har Fagforbundet har lagt ned mye arbeid med å jobbe politisk på arbeidslivsområdet. Vi ser at også at sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er et økende og vedvarende problem, med grov utnyttelse av utenlandsk arbeidskraft. Sammen med andre forbund i LO er har vi etablert en beredskap for å motarbeide dette. I tillegg arbeider vi opp mot lokale og sentrale politiske myndigheter for at de skal etablere regelverk for å avdekke og bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Vi har gjennom lokalt trepartssamarbeid fått en rekke av landets kommuner til å utarbeide regelverk ved offentlige innkjøp som skal forhindre sosial dumping.

Stadig økende bruk av bemanningsbyråer i norske kommuner har vært en stor bekymring. Spesielt pleie- og omsorgssektoren vil oppleve stor økning i behovet for arbeidskraft framover. Vikarbyråer er den dårligste måten å løse dette på. Alt for mange kommuner kontrollerer eller følger ikke opp de innleide arbeidstakerne, og sørger for at de jobber på de vilkår de skal og får den lønn og pensjon de har krav på.

Regjeringen har som ambisjon å kutte antall kommuner i landet. Gjennom en omfattende kommunereform, med trusler om kutt i bevilgningene til kommunene prøver de nå å få alle landets kommuner til å inngå avtaler om sammenslåing. Fagforbundet har i denne prosessen vært opptatt av at reformen skal baseres på fakta, frivillighet og folkeavstemninger. I tillegg har vi etablert en beredskap for å bistå våre tillitsvalgte som tilhører kommuner hvor det blir sammenslåing. Disse trenger hjelp for å sikre de ansattes rettigheter ved en sammenslåingsprosess

Fagforbundet har ytterligere styrket arbeidet mot privatisering og konkurranseutsetting i perioden. Vi har lagt vekt på å skaffe tilveie egne rapporter, tall, fakta og undersøkelser, og bringe det inn i samfunnsdebatten. Vi har støttet opp under ulike miljøer som har vært medspillere her.

Vi har også drevet fram alternative måter å omstille og fornye offentlig sektor på. Sammen med andre arbeidstakerorganisasjoner, KS og regjeringen har vi nå slutført et sentralt og lokalt trepartssamarbeid i programmet "Saman for ein betre kommune". Regjeringen har nå tatt initiativ til å fortsette dette reformarbeidet med andre temaer. I tillegg jobber Fagforbundet aktivt på egenhånd opp mot landets kommuner som ikke har et etablert trepartssamarbeid.

Andre viktige saker

Kommunereform sammen med helse- og arbeidslivsspørsmålene har preget dagsorden:

- sykehusøkonomi og styringen av sykehusene
- Arbeidstidsspørsmål
- heltid /deltidsproblematikken
- Kommunereform

TISA og TTIP forhandlingene har gjort at vi har satt i gang et arbeid med å se på hvilke konsekvenser det får for norsk arbeidsliv og offentlige velferdsordninger.

Klimautfordringene følger oss stadig og forbundet har vært synlige i den debatten, slik som i den alminnelige likestillingsdiskusjonen, som fortsatt vedvarer.

Tariffarbeid

Gjennomføring av hovedoppgjøret 2014 var krevende for hele organisasjonen.

Fagforbundet sikrer best mulig resultat for medlemmene ved å gjennomføre en helhetlig og enhetlig tariffpolitikk på alle forhandlingsarenaer forbundet opptre. Tillitsvalgte i hele organisasjonen er forbundets viktigste ressurs for å oppnå dette.

Holden III-utvalget ble fulgt opp i tariffoppgjøret.

Både oppgjøret i KS, Staten og Oslo Kommune gikk til mekling.

I KS-området ble det etter mekling gitt et generelt tillegg på 2,15 % eller minst kr 8 500 til alle ansatte i kapittel 4. Minstelønnsatsene ble hevet tilsvarende og i tillegg justert noe opp for noen ansiennitetsstrinn og stillingsgrupper. Arbeidstakere med minimum 20 års lønnsansiennitet skal ikke ha lavere grunnlønn enn kr 364 000. Det ble avsatt 1,0 % til lokale forhandlinger med virkning fra 1. juli 2014. Samlet er oppgjøret beregnet å ha en ramme på linje med frontfagets 3,3 %.

Meklerens skisse ble ikke godkjent av Musikernes Fellesorganisasjon (MFO), Skolenes Landsforbund (SL), Utdanningsforbundet og Norsk Lektorlag, noe som resulterte i at tilleggene for store grupper ikke innføres før etter at streiken ble avsluttet. Dette påvirket lønnsveksten for hele området slik at den beregnede rammen ikke ble oppnådd for 2014.

For staten ble resultatet etter mekling et generelt tillegg som et stigende beløp. Det ble også avsatt midler til lokale forhandlinger. Samlet er oppgjøret beregnet å ha en ramme på linje med frontfagets 3,3 %.

I Oslo kommune ble det etter mekling gitt et lønnstillegg fra 1. mai på 1,9 % eller minst kr 8 000. Det ble avsatt 1,2 % av lønnsmassen til lokale forhandlinger med virkning fra 1. juli, og sentrale lønsmessige tiltak på 0,63 % med virkning fra 1. mai.

Mellomoppgjøret i 2015 ble gjennomført uten mekling.

I KS-området ble det i hovedoppgjøret 2014 avtalt nytt lønnssystem for kapittel 4. Etter at ramma fra frontfaget 2015 ble kjent var det ikke rom for ytterligere tillegg. De avtalte tilleggene innebærer spesifiserte beløpsjusteringer for ulike ansiennitets- og kompetansekrav. Arbeidstakere med minimum 20 års lønnsansiennitet skal ikke ha lavere grunnlønn enn 377 400 kroner. Samlet ble oppgjøret beregnet å ha en ramme på omlag 3,2 prosent.

Partene i det sentrale oppgjøret har lagt til grunn at de lokale forhandlingene for kapitlene 3 og 5 (de som kun får sin lønn fastsatt gjennom lokale forhandlinger) tar hensyn til resultatet i kapittel 4.

For staten ble resultatet et generelt tillegg på 0,19 prosent, minimum 700 kroner. Oppgjøret beregnet å ha en ramme på linje med frontfagets 2,7 prosent.

I Oslo kommune kom partene til enighet om et forhandlingsresultat som ivaretar lønnsvekst på linje med frontfaget. Det ble gitt et generelt tillegg på 1,7 prosent eller minst 6 500 kroner per år.

Organisatorisk virksomhet og vervearbeid

Fagforbundet har i 2014/ 2015 jobbet med oppfølging av anbefalingene som ble gjort etter prosjekt "Godt Fagforeningsarbeid" De to hovedmålene i prosjektet var:

Å sikre at fagforeningene lykkes i sitt arbeid.

Å trene fylkeskretsens valgte i å bruke håndledelse og lærlingeprinsippet for å sikre fagforeningens suksess.

Fylkesstyrene har gjennomført "Utviklingsprogram for fylkesstyret" i regi av forbundet sentralt, hvor tema har vært utøvelse av ledelse og utøvelse av "sørge- for" ansvaret ovenfor fagforeningene.

Fagforeningsstyrene har gjennomført styrekurset " Godt fagforeningsarbeid" og leder/ nestlederopplæring.

På bakgrunn av prosjektet, ble det på landsmøtet i november 2013 fattet et vedtak om å følge opp prosjektet og de konklusjonene og erfaringene som hadde blitt høstet.

Organisasjonsprosjektet Godt fagforeningsarbeid konkluderte med at Fagforbundet er bedre til å fatte vedtak enn til å gjennomføre dem. Organisasjonen skal arbeide etter lærlingprinsippet/håndledelse, overordnet organ må sikre gjennomføring i neste nivå. Dette betyr omlegging av arbeidsformene både i fylkeskretsene og i forbundet sentralt.

Det ble også anbefalt at organisasjonen skulle videreutvikle egen arbeidsform i alle ledd for å sikre operasjonalitet, god ressursutnyttelse og utvikling. Dette skal omfatte organisasjonsutvikling i hele forbundet med hovedvekt på yrkesfaglig og yrkesorganisatorisk arbeid, tillitsvalgtarbeid og fagligpolitisk arbeid. Det ble nedsatt en styringsgruppe og en arbeidsgruppe som har utredet nåsituasjonen i organisasjonen med utgangspunkt i forhandlingsvirksomheten. De har videre sett på organiseringen av forhandlingsarbeidet fordelt på de tre nivåene i organisasjonen. Det utredes videre en alternativ organisering av forbundet som skal forelegges styringsgruppa før eventuell debatt på Landsmøte 2017.

Vervearbeid og medlemsutvikling

Også i 2014 - 2015 var ivaretagelse, verving og medlemsoppfølging en av Fagforbundets hovedprioriteringer.

Antall medlemmer totalt økte fra 335 503 til 348 944 i løpet av perioden – en økning på 13 441 medlemmer. Antall yrkesaktive medlemmer økte fra 214 171 til 218 141 i løpet av perioden – en økning på 3970 yrkesaktive medlemmer.

Fagforbundet har nå totalt 39 584 medlemmer under 30år, en økning på 1878 i 2015. Av disse er 28 560 yrkesaktive medlemmer hvorav 5823 er lærlinger. Fagforbundet har nå 5414 studentmedlemmer, en økning på 469 i 2015. Det er 5028 elevmedlemmer, en økning på 893 i 2015. Antall unge medlemmer på 30 år og yngre ble på totalt 39 879. Målsettingen om at unge medlemmer skal utgjøre 10 % av medlemsmassen i forbundet har blitt nådd, per 1. januar 2016 utgjør unge medlemmer 11.35 % av medlemsmassen.

Det meste av vervearbeidet skjer i fylkeskretsene og i fagforeningene, nærmest mulig medlemmet, som en viktig del av den daglige virksomheten. Vervetiltak som Fagforbundet sentralt har som mål støtte dette arbeidet.

Fagforbundet arrangerte for syvende år på rad Fagforbundsukene. Hovedmålet for Fagforbundsukene er at Fagforbundet skal være synlig, nær og stolt, mens de konkrete målsetningene er rekruttering på arbeidsplassene. I perioden 2014 – 2015 har forbundet også hatt et spesielt fokus på verving innenfor sykehus. Det er en koordineringsgruppe for verving og medlemsoppfølging på sykehusområdet.

Fagforbundet nasjonalt har ansvaret for å koordinere arbeidet med medlemsrekruttering og jobber utfra nasjonale planer. Det settes opp nasjonale vervemål som fordeles ut til alle 19 fylker. Det er en verveansvarlig i hver fylkeskrets som det holdes jevnlig kontakt med, gjennom samlinger og videomøter. Det sendes også ut månedlige statistikker slik at alle kan følge med på måloppnåelse.